

MĀRA A KYTIĀEKY

StĀeda, 20 kvĀten 2009

„...a všechno bylo zelené, zelené, zelené, aĀ¼ mi to hýbalo Ā¼luĀí." Tak tahle slova mé oblíbené autorky Betty MacDonaldové se mi vybaví pokaĀ¼dĕ, kdyĀ¼ se na jaĀme rozhlídnĀ po své zahradĀ. KdyĀ¼ jsme pĀmed dvaceti lety pĀmistĀhovali, byly to jen hlinĀné terasy a jablĀovĀ prales.

Tenkrát jsem mĀla dvĀ malá batolata a poslední roĀník školy pĀmed sebou, za to jsem nemĀla topení, teplou praĀku ani koupelnu. Veškerá má existence se smrskla na Āmešení úkolĀ - vyprat, nezmrznout, napsat diplomku a neporodit pĀmed státnicemi. Topení jsme dodĀlali zaĀátkem prosince, na vánoce jsem mĀla pĀmipojenou praĀku v Āervnu byla hotová koupelna, v Āervenci jsem udĀlala státnice, vzápĀtí se narodilo nové dĀ a nastala mi regulární mateĀská dovolená. Tolik volného Āasu! Jak s ním naloĀíme? Hurá na zahradu! JablonĀ jsme vykĀceli, byly moc staré jablek rodily málo a ovoce bylo mizerné. Terasy jsem zryla a zasela hrášek, aby se pĀda trošku pohnojila. Nestihla jsem ho ale zarýt zpĀt pod zem vĀas, takĀ¼e to u nás pak vypadalo jako u kozlíka SpytihnĀva z pĀmíhod kocouru VavĀincovi. Vzpomínáte? MĀ rád hrášek a zasel ho hodnĀ. A hrášek zarostl zahrádku, domeĀek, i pejska Otylku. Kozlík SpytihnĀv se musel k Otylce prokousat. Tak my jsme taky mĀli nĀkolik týdnĀ hrášek k snídani, obĀdu i veĀeĀmi. Pak jsem terasy osela trávou a zaloĀila okurkový a rajĀatový záhon. Okurka daĀmilo, snaĀivĀ se plazily aĀ¼ k domovním dveĀm. I rajĀatĀm se daĀmilo, bohuĀel taktĀ¼ plevelu, který rostl stej vysoko, jak ta rajĀata. Zato jahody nĀjak nešly. NĀkolikrát jsem je pĀestĀhovala, ale nikde se jim nelíbilo. PĀmi posledním pokusu jsem ve snaze omezit pleť dala pod jahody pĀknou Āernou folii. Druhý den byla folie rozcupovaná na kousky, polovina sazenic venku a uprostĀmed dĀla sedĀl pyšnĀ nejchytĀmeší pes na svĀtĀ. A tak skonĀilo pĀstování jahod. S jahodami tak trochu souvisí oblíbená rodinná historka: jednou má mladší dcera, tehdy tĀmĀletá, pĀišla domĀ a fĀukala, Ā¼e spadla do jahodového záhonu a Ā¼e ji bolí ruka a Ā¼ebra. „Tady si chvilku lehnĀ ono to pĀmĀje", ĀmĀkám jí. Tak si dĀ trošku odpoĀinulo a zase odskotaĀilo ven. JenĀ¼e veĀer uĀ¼ vykoupaná a do postele zaĀala breĀet, Ā¼e ji ta ruka poĀmĀd bolí a nemĀĀ¼e dýchat. A vylezlo z ní, Ā¼e do tĀch jahod spadla, ale z dvoumetrové kĀlny. Na pohotovosti nám vyrobili slušivou sádru a zase bylo dobĀme. Pak jsem pĀstovala maliny. TĀm se daĀmilo, ale vĀ¼dycky uzrály všechny najednou, kdyĀ¼ jsme byli nĀkde na prázdninách. A kdyĀ¼ se spustily smĀrem na západ dolĀ po skalce a smĀrem na východ pĀekroĀily plot a skrz chodníĀek vyrazily k domu, vzala jsem já rĀ a maliny šly pápá. Tím skonĀilo pĀstování uĀiteĀných plodin a zaĀalo okrasné období. Z maškudlila na návštĀvy zahradnictví, lopatka patĀmĀla k povinné výbavĀ koĀárku (kdybych na procházce potkala nĀco, co by stálo za to vyrejpnout). Kniha Naše zahrada se stala mou neoblíbenĀjší beletrií. Skalky oddĀlující jednotlivé terásy jsem osázela skalniĀkami a okrasnými keĀmi. Rododendrony jsem nutila rĀst na zĀsvahu, kam celé odpoledne praĀ¼í slunce. Mahónie jsem vyhánĀla jako plevel za plot do lesa. Pak mi mateĀská skonĀila a nastoupila jsem do práce. „Sláva", vydechla si zahrada si a pĀvezala velení. KdyĀ¼ se dneska na své dílo podívám, tak skalniĀky uĀ¼ dávno odnesl Āas. Zato jalovce, skalníky a hlohynĀ roztáhly své paĀátky a podávají si paciĀky ze skalky na skalku. Opustily mĀ Āluté kamziĀníky, kterých bývalo všude plno. Z trĀvníkĀ se s mechovníky, ale nešĀ. AspoĀ se nemusí tak Āasto sekat. Mahonie se vrátily z lesa zpĀt a staly se mým oblíbeným keĀem, protoĀ¼e jako jediné dokáĀou Āít v symbioze se psí smeĀkou. Barvínek naopak sám prchl pĀmed psy z hor na spodní. Psí víno a bĀeĀan závodí, kdo bude první u zahradní branky. Od sousedĀ pĀišla neznáma škumpa a uĀ¼ zĀstala. KdyĀ¼ jsem ale tuhle narazila na pĀt malých škumpích miminek deroucích se z chodníĀku pĀmed domovními dveĀmi, mé srdce se zatvrdilo a nalila jsem do rozprašovaĀe roundup. VocaĀ pocĀmilá škumpo. Místo malin jsem podél plotu vysázela keĀové rĀ¼e s honosným názvem Queen Elizabeth. Literatura praví, Ā¼e dorĀstají výšky 150 cm. To je skoro pravda, ovšem pouze tehdy, zastĀmhnete-li je kaĀ¼ jaro pĀmetru nad zemí. Tuhle jsem jim s hlavou vyvrácenou vzad vysvĀtlovala, Ā¼e 150 cm není 200. Zaslechly to malé nĀné drobnokvĀté keĀové rĀ¼iĀky a vykĀmĀly: „CoĀ¼e? To tu jako máme být nejmenší?" Zívly, pro dorostly mi pod bradu. Jinak tyhle rĀ¼iĀky mám moc ráda, rozkvetou v Āervnu a aĀ¼ do prvních mrazíkĀ nadĀlají spĀparády. ... KdyĀ¼ jsem zakládala jezírko, nejchytĀmeší pes na svĀtĀ mĀ pozornĀ celou dobu sledoval. jezírko napustila vodou, aby si pĀknĀ sedlo. A protoĀ¼e jsem se pĀmi tom musela trošku ráchat ve vodĀ, sundala jsem si hodinky a poloĀ¼ila je na zidku. Pak jsem si skoĀila na nákup a kdyĀ¼ jsem se vrátila, chtĀla jsem se kouknout, kolik je vlastnĀ hodin... Sakra, kde Ā¼e mám ty hodinky? Aha, na zídce. Nebyly na zídce. Byly v jezírku. NejchytĀmešího z obyvatele jsem zakoupila dle zahrádkáĀského katalogu. Stálo tam - dorĀstá do výše tĀmĀ metrĀ. Katalog uĀ¼ ovšem nepravil, kolikrát. Výšky tĀmĀ metrĀ dosáhl tĀmĀkrát a netváĀmĀ se, Ā¼e by s tím hodlal pĀmĀstat. po deseti letech, si koukáme z oĀí do oĀí. On stojí ovšem patnáct schodĀ pod barákem a já v kuchynĀ patĀme. Vloni poprvé kvĀtĀ. Ale nĀjak utajenĀ, objevila jsem aĀ¼ semeníky. Letos si ho ohlídnĀ. Jestlipak ho znáte? MiĀurinec